NIVZ

Rapportage
Zwemveiligheid
Gemeente Zwolle

Riskassessment	:	Afgenomen in september 2023
Opdrachtgever	:	Gemeente Zwolle
Rapportage	:	16 november 2023
Eindredactie	:	Martin Hoogslag, Bernard Korte, Erik Veldhuis

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

1. INLEIDING **3**
1.1 Werkwijze 3
1.2 Stichting NIVZ 3
1.3 Disclaimer 3

2. RISICO-INVENTARISATIE **5**
2.1 RI Wijthemenerplas 5
2.1.1 Prescan formulier 6
2.1.2 Waarnemingen NIVZ 6
2.2 RI Milligerplas 8
2.2.1 Prescan formulier 10
2.2.2 Waarnemingen NIVZ 10
2.3 RI Agnietenplas 12
2.3.1 Prescan formulier 13
2.3.2 Waarnemingen NIVZ 13

3. WINGFOILEN MILLIGERPLAS **15**
3.1 Zonering aanbrengen 15
3.2 Veiligheidsplan door wingfoilschool 16

4. ZWEMVEILIGHEID en TOEZICHT **17**
4.1 Aangewezen zwemlocatie 17
4.2 Toekomstige Wetgeving 17
4.3 toezicht 18
4.4 Conclusie 19

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN **20**

1. INLEIDING

De gemeente Zwolle heeft het Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties verzocht om een drietal zwemlocaties te onderzoeken. Dit betreft de zwemlocaties: Wijthmenerplas, Milligerplas en de Agnietenplas. Specifiek voor de Milligerplas is gevraagd te onderzoeken of er veiligheid bezwaren zijn voor het toelaten van een wingfoil school. Op de Wijthmenerplas is een overeenkomst met de Reddingsbrigade voor toezicht.

1.1 WERKWIJZE

Na de opdrachtverstrekking is het onderzoek gestart met voorbereidende gesprekken. Op 6 juli hebben medewerkers van het NIVZ een verdiepend gesprek gevoerd met Wiepkje de Groot die een wingfoil school wil starten aan de Milligerplas. Aanvullend hebben medewerkers de locaties bezocht en een risico-inventarisatie (RI) opgemaakt op 28 juli en 19 september.

De basis wordt gevormd door een risicobeeld te schetsen van de risico's waar baders en zwemmers in eerste instantie aan worden blootgesteld. Dit risicobeeld wordt gemaakt aan de hand van het model Fine & Kinney. Hierbij wordt een waarde gegeven aan de **kans** van het risico, de **duur van de blootstelling** en aan de **ernst** van het eventuele letsel. Het product van deze drie factoren geeft de risico-index.

De score in de risico-inventarisatie wordt opgebouwd aan de hand van de volgende thema's:

- Stroming;
- Golven;
- Gemiddeld aantal bezoekers (inschatting);
- Gemiddeld aantal baders/ zwemmers (inschatting);
- Conflicterende situatie/ activiteiten op het water;
- Conflicterende situaties/ activiteiten op het land;
- Gevaarlijke objecten.

> 80	Hoog	*A Risk Assessment must be recommended*
60 - 79	Gemiddeld – Hoog	*A Risk Assessment should be recommended*
40 - 59	Gemiddeld	*A Risk Assessment could be recommended*
20 - 39	Laag - Gemiddeld	*A Risk Assessment could be recommended*
< 19	Laag	*A Risk Assessment wouldn't be recommended*

De ervaring leert dat er in Nederland zelden een score wordt gemeten in de categorie >60. De aanduiding van de risico-categorieën wordt in de praktijk vooral gebruikt als indicatie voor het (beleidsmatig) maken van keuzes over inzet en prioriteiten. Vanuit de overtuiging dat het effectief is om, in termen van fysieke veiligheid, inzet van mens en materiaal te plaatsen bij die gebieden waar de risico's het grootst zijn. In die zin helpt de score bij het rationaliseren van inzetkeuzes binnen het verzorgingsgebied.

Het resultaat van de risico-inventarisatie bij de zwemlocaties vindt u in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de vraag of wingfoilen op de Milligerplas. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de meerwaarde van toezicht en het redden ven drenkelingen.

1.2 STICHTING NIVZ

Het Nederlands Instituut Veiligheid Zwemlocaties (NIVZ) is een onafhankelijke stichting, gevestigd in Den Haag. Het NIVZ stelt zich ten doel om, in de meest brede zin van het woord, kennis en maatregelen die de (fysieke) veiligheid op en rondom zwemlocaties betreffen, te bevorderen, te ontwikkelen en te borgen. Met nadruk richt zij zich daarbij op de ontwikkeling en uitvoering van risico-inventarisatie en risicobeheersing op en rondom zwemlocaties. Het NIVZ is exclusief voor Nederland licentiehouder om hiervoor gebruik te maken van het ILSE[1] Prescan riskassessment model for designated bathing area.

1.3 DISCLAIMER

Het eindrapport is geadresseerd aan de opdrachtgever en heeft een geldigheidsduur van 3 jaar. De geldigheid van dit rapport vervalt tussentijds als er in deze periode grote fysieke aanpassingen[2] zijn die de zwemveiligheid op de onderzochte locatie direct sterk beïnvloeden.

[1] ILSE is de International Life Saving federation of Europe.

[2] Denk aan infrastructurele aanpassingen als zandsuppleties, bouw van kades en/of steigers ect.

Aan de inhoud van dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Het rapport is uitsluitend van toepassing voor de genoemde locatie(s) en gebaseerd op informatie die ten tijde van het maken van dit rapport voorhanden was. Hoewel de Stichting NIVZ de grootste zorg en zorgvuldigheid besteedt aan zowel het verzamelen als het interpreteren van de informatie, wordt elke aansprakelijkheid met betrekking tot de aangeboden informatie in welke vorm dan ook uitgesloten.

Dit rapport is bestemd voor de organisatie van de opdrachtgever. Verspreiding en reproductie van (delen van) dit rapport buiten de organisatie van de opdrachtgever is toegestaan zonder vooraf verstrekte toestemming van het NIVZ.

2. RISICO-INVENTARISATIE

2.1 RI WIJTHEMENERPLAS

De Risico-inventarisatie, die als bijlage is bijgevoegd, betreft de zwemlocatie Wijthemenerplas en kent de volgende uitkomst:

- **Risico-cijfer: 26 (laag-gemiddeld)**

De score van 26 is laag-gemiddeld. De hoogte van het risicocijfers wordt voornamelijk bepaald door de volgende factoren:

Risico verhogend:

- Er zijn diverse watersportactiviteiten op de Wijthemenerplas die kunnen leiden tot conflicterende situaties tussen zwemmers en watersporters.
- Er zijn diverse schroei/openvuur plekken aangetroffen op het strand. Deze worden door de riskassessor geschaard onder de 'gevaarlijke objecten'.
- Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.

Risico beperkend:

- De informatie voor de 'badgast' is samengevoegd op het provinciale veiligheidsinformatiebord met plattegrond.
- In het zwemwater is een ballenlijn aanwezig, hiermee wordt de zwemmer gewezen op het onderscheid tussen 'diep' en 'ondiep' water.
- Lifeguards van de Reddingsbrigade Zwolle houden in het hoogseizoen tijdens het weekeind preventief toezicht van 10.00 - 18.00 uur (bij mooi weer).
- EHBO-voorzieningen is in het beheerdersgebouw aanwezig.
- Er is een verbodsbord om te duiken onder de kabelskibaan. Dit verbod (lijkt) bedoeld voor duikers (met perslucht) vanaf de aangewezen duiklocatie.
- Bij de loopbrug hangt een bord waarop een duikverbod ('springen') is aangegeven.
- De toegang naar het strand is voldoende veilig. Er zijn geen gevaarlijke paden, stenen of risicovolle obstructies gesignaleerd.

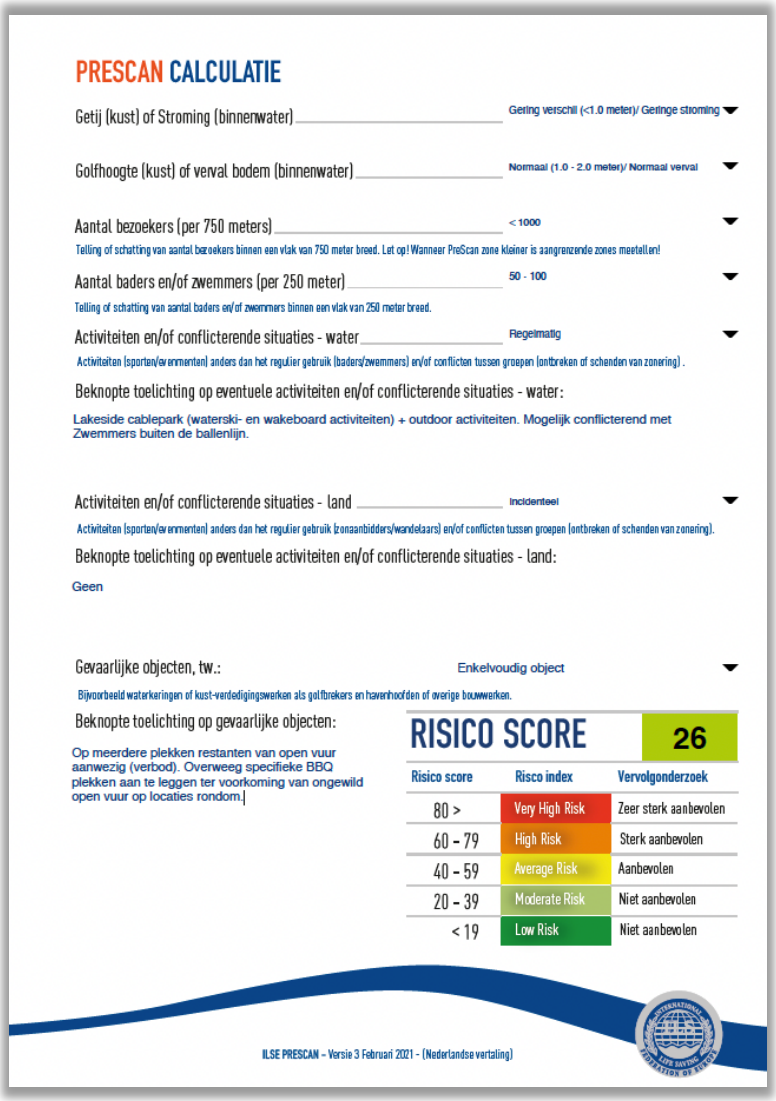

Het recreatiestrandje bij de Wijthemenerplas.

Waarschuwingsbord bij de brug

2.1.1 PRESCAN FORMULIER

PRESCAN CALCULATIE

Getij (kust) of Stroming (binnenwater) — Gering verschil (<1.0 meter)/ Geringe stroming

Golfhoogte (kust) of verval bodem (binnenwater) — Normaal (1.0 - 2.0 meter)/ Normaal verval

Aantal bezoekers (per 750 meters) — < 1000

Telling of schatting van aantal bezoekers binnen een vlak van 750 meter breed. Let op! Wanneer PreScan zone kleiner is aangrenzende zones meetellen!

Aantal baders en/of zwemmers (per 250 meter) — 50 - 100

Telling of schatting van aantal baders en/of zwemmers binnen een vlak van 250 meter breed.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - water — Regelmatig

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (baders/zwemmers) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering) .

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - water:

Lakeside cablepark (waterski- en wakeboard activiteiten) + outdoor activiteiten. Mogelijk conflicterend met Zwemmers buiten de ballenlijn.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - land — Incidenteel

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (zonaanbidders/wandelaars) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering).

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - land:

Geen

Gevaarlijke objecten, tw.: Enkelvoudig object

Bijvoorbeeld waterkeringen of kust-verdedigingswerken als golfbrekers en havenhoofden of overige bouwwerken.

Beknopte toelichting op gevaarlijke objecten:

Op meerdere plekken restanten van open vuur aanwezig (verbod). Overweeg specifieke BBQ plekken aan te leggen ter voorkoming van ongewild open vuur op locaties rondom.

RISICO SCORE 26

Risico score	Risco index	Vervolgonderzoek
80 >	Very High Risk	Zeer sterk aanbevolen
60 - 79	High Risk	Sterk aanbevolen
40 - 59	Average Risk	Aanbevolen
20 - 39	Moderate Risk	Niet aanbevolen
< 19	Low Risk	Niet aanbevolen

ILSE PRESCAN - Versie 3 Februari 2021 - (Nederlandse vertaling)

2.1.2 WAARNEMINGEN NIVZ

1. **Bereikbaarheid hulpdiensten en/of EHBO-voorzieningen**
   - De hulpverleningsdiensten kunnen de locatie bereiken via de verharde toegangsweg (Zalnéweg) tot aan de parkeergelegenheid, bij toegang van het park afgesloten met slagbomen voorzien van toegangscontrole en betalingssysteem. De slagboom is uitgevoerd met SOS-Toegang zodat ambulances en andere hulpverleners toegang tot het terrein hebben.
   - Voor voertuigen van de hulpdiensten is het beheerdersgebouw te bereiken via de tweede toegangsweg (Heinoseweg). Toegang alleen gedurende aanwezigheid van de beheerder.
   - EHBO-voorzieningen is in het beheerdersgebouw aanwezig.

2. **Toezicht Lifeguards/ publieke reddingsmiddelen**
   - Er is een overeenkomst met Reddingsbrigade Zwolle voor toezicht in het hoofdseizoen tijdens het weekeind van 10:00 tot 18:00 uur, bij mooi weer, vanuit een bewakingspost inclusief EHBO-voorzieningen.

- Toezicht is hoofdzakelijk gericht op de zwemlocatie bij het familiestrand aan de noordelijke zijde van de recreatieplas, daar waar ook grootste populatie zwemmers/ baders aanwezig is. Gedurende het patrouilleren worden ook andere delen van de recreatieplas meegenomen.
- De containerpost van de reddingsbrigade heeft uitzicht op noordoostelijke deel van de recreatieplas. Deze opstelling is ook gekozen i.v.m. de nabijheid van de fietsenstalling en de bereikbaarheid voor voertuigen van hulpdiensten.
- Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.

3. Waarschuwingssignalen en informatieborden

- Op meerdere locaties rondom de recreatieplas zijn de provinciale informatieborden aanwezig. Scheiding van waterdiepten zijn gemarkeerd met gele ballenlijnen op 1.2 meter diepte. Ondiepere gedeelte is gemarkeerd op het informatiebord
- Naast het provinciale informatiebord zijn er diverse (tekst)borden aanwezig:
    - Verbodsbord om te duiken onder de kabelskibaan. Dit is bedoeld voor duikers (met perslucht) vanaf de aangewezen duiklocatie.
    - Bij de loopbrug hangt bord met duikverbod (‘springen’), slechts alleen in de Nederlandse taal.
    - Een tekstbord met verwijzing van visstekken van de hengelsportvereniging Zwolle, incl. tekstuele verwijzing naar de voorwaarden voor vissen.
    - Tekstueel bord verbod voor (brom)fietsers en motorrijders op speelweide.

4. Overige observaties

- Watersport activiteiten zijn gegroepeerd in het midden van de recreatieplas, dit kan mogelijk leiden tot conflicten met zwemmers buiten de ballenlijnen.
- Op provinciale borden wordt verwezen naar de APV in verband met de aanwezigheid van Lakeside (kabelskibaan en outdoor). Vraag is of er wordt gehandhaafd.
- Op meerdere plekken restanten van open vuur aanwezig (verbod).
- Duikobjecten in het water zijn met gele boeien gemarkeerd. Toegang tot het water voor duikers nabij boothelling, opstapmogelijkheden zijn aanwezig.
- Door het design en de constructie zijn daken van toiletvoorzieningen redelijk eenvoudig te beklimmen.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

2.2 RI MILLIGERPLAS

De Risico-inventarisatie, die als bijlage is bijgevoegd, betreft de zwemlocatie Milligerplas en kent de volgende uitkomst:

- **Risico-cijfer: 20 (laag-gemiddeld)**

De score van 20 is laag-gemiddeld. De hoogte van het risicocijfers wordt voornamelijk bepaald door de volgende factoren:

Risico verhogend:

- Er zijn activiteiten op de Milligerplas die mogelijk tot conflicterende situaties kunnen leiden. Momenteel vinden er watersporter activiteiten plaats met kano's, stand-up-paddle-boards, (gemotoriseerde)vaartuigen en sportduikers. Daarnaast is er vooruitzicht op wingfoil activiteiten.
- Er is sprake van mogelijk komende conflicterende watersportactiviteiten (wingfoilen). Over de voorgenomen wingfoil activiteiten wordt ingegaan in Hoofdstuk 3.
- Er is geen georganiseerd toezicht.
- Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.
- Achter de ballenlijn neemt de waterdiepte snel toe.
- Aan oostzijde van de plas is er een toegang tot een gesitueerde duiklocatie, hier staat geen informatiebord opgesteld.

Het informatiebord bij de Milligerplas.

Risico beperkend:

- De informatie voor de 'badgast' is samengevoegd op het provinciale veiligheidsinformatiebord met plattegrond.
- Scheiding van waterdiepten zijn gemarkeerd met gele ballenlijnen op 1.4 meter diepte.
- De duiklocatie is ingericht met onder andere een trap om toegang te verkrijgen tot het water.
- Diverse objecten onder water zijn met gele boeien gemarkeerd aan het oppervlak.
- Er zijn twee BBQ/ open vuur locaties ingericht op het strand in noordelijker richting. Dit is gedaan met betonnen cirkelvormige afscheidingselementen (bedoeld als zitvlak, echter veelal grensvlak aan open vuur) breken af als gevolg van warmte invloeden.
- Keurig schoon strand, looppaden, goed afgewerkt, geen gevaarlijke situaties, paden, stenen of obstructies

BBQ/ Open vuur plaats.

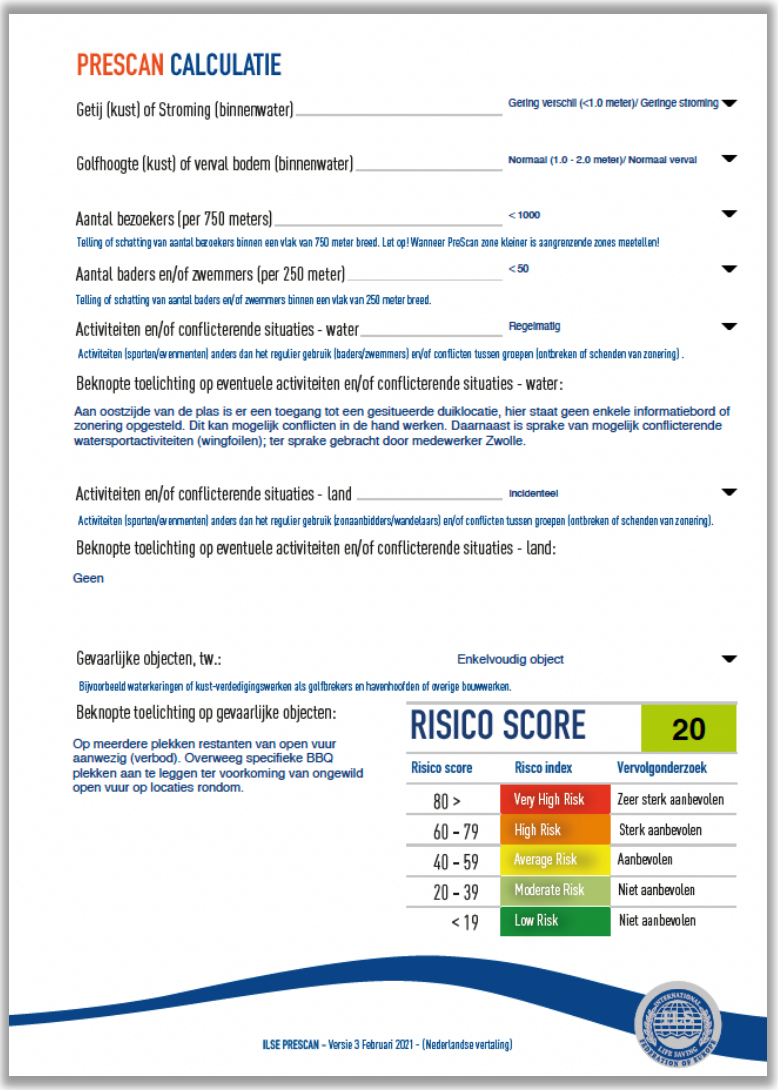

Ballenlijn met waarschuwingsbord voor diepte bij Milligerplas.

Duikerstrap.

2.2.1 PRESCAN FORMULIER

PRESCAN CALCULATIE

Getij (kust) of Stroming (binnenwater) — Gering verschil (<1.0 meter)/ Geringe stroming

Golfhoogte (kust) of verval bodem (binnenwater) — Normaal (1.0 - 2.0 meter)/ Normaal verval

Aantal bezoekers (per 750 meters) — < 1000

Telling of schatting van aantal bezoekers binnen een vlak van 750 meter breed. Let op! Wanneer ProScan zone kleiner is aangrenzende zones meetellen!

Aantal baders en/of zwemmers (per 250 meter) — < 50

Telling of schatting van aantal baders en/of zwemmers binnen een vlak van 250 meter breed.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - water — Regelmatig

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (baders/zwemmers) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering).

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - water:

Aan oostzijde van de plas is er een toegang tot een gesitueerde duiklocatie, hier staat geen enkele informatiebord of zonering opgesteld. Dit kan mogelijk conflicten in de hand werken. Daarnaast is sprake van mogelijk conflicterende watersportactiviteiten (wingfoilen); ter sprake gebracht door medewerker Zwolle.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - land — Incidenteel

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (zonaanbidders/wandelaars) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering).

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - land:

Geen

Gevaarlijke objecten, tw.: — Enkelvoudig object

Bijvoorbeeld waterkeringen of kust-verdedigingswerken als golfbrekers en havenhoofden of overige bouwwerken.

Beknopte toelichting op gevaarlijke objecten:

Op meerdere plekken restanten van open vuur aanwezig (verbod). Overweeg specifieke BBQ plekken aan te leggen ter voorkoming van ongewild open vuur op locaties rondom.

RISICO SCORE 20

Risico score	Risco index	Vervolgonderzoek
80 >	Very High Risk	Zeer sterk aanbevolen
60 - 79	High Risk	Sterk aanbevolen
40 - 59	Average Risk	Aanbevolen
20 - 39	Moderate Risk	Niet aanbevolen
< 19	Low Risk	Niet aanbevolen

ILSE PRESCAN - Versie 3 Februari 2021 - (Nederlandse vertaling)

2.2.2 WAARNEMINGEN NIVZ

1. **Bereikbaarheid hulpdiensten en/of EHBO-voorzieningen**
   - De hulpverlening kan de locatie bereiken via een verharde toegangsweg tot aan de parkeergelegenheid (Millingerlaan). Aan westelijke zijde is een verharding aanwezig (voetpad) en eventueel te berijden door een hulpverleningsvoertuig. Vrije opgang voetpad voor voertuigen is geblokkeerd.
   - In noodsituaties is de overzijde van de plas te bereiken via de Werkerlaan, toegang is geblokkeerd door middel van slagboom. Hulpdiensten zijn in bezit van sleutel.
   - Er zijn geen EHBO-voorzieningen aanwezig, wel is een paviljoen bij de opgang van recreatiegebied/ parkeerplaats.
   - Milligerplas is 1 van de 3 officieel aangewezen zwemlocaties in Zwolle.

2. **Toezicht / publieke reddingsmiddelen**
   - Er is geen toezicht aanwezig.
   - Bij toegang vanaf parkeerplaats is een paviljoen gesitueerd. Vanaf het paviljoen wordt naar de zwemmers gekeken hetgeen een beperkt sociaal toezicht geeft.

- Voorgaande jaren verzorgde Reddingsbrigade Hasselt toezicht in het hoofdseizoen tijdens het weekeind van 10:00 tot 18:00 uur. In 2023 is geen overeenkomst meer afgesloten in verband met beperkte beschikbaarheid Reddingsbrigade Hasselt.
- Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.

3. Waarschuwing- en informatieborden

- Watersport is toegestaan, richting de bebouwing is een kleine haven aanwezig. Er is (nog) geen doorgang met open water. Volgens het informatiebord is gemotoriseerde watersport niet toegestaan. Er is echter door de riskassessor aan de steiger bij de kleine haven tenminste één vaartuig waargenomen met een buitenboordmotor.
- Scheiding van waterdiepten zijn gemarkeerd met gele ballenlijnen, 1.4 meter. Achter de ballenlijn neemt de waterdiepte zeer snel toe. ISO-pictogrammen zijn aangebracht.
- Op meerdere locaties zijn de blauwe provinciale informatieborden aanwezig, echter alleen aan de westelijke en zuidelijke zijde. Borden zijn niet geheel up-to-date en als gevolg van weersinvloeden al redelijk vervaagd.
- Een nieuwer informatiebord van de gemeente Zwolle is bijgeplaatst en meer up-to-date. Er is wel wat tegenstrijdigheid tussen beide borden (toegangstijden)

4. Overige observaties

- Aan de oostzijde van de plas is er een toegang tot een duiklocatie, hier staat geen enkele informatiebord opgesteld. Er is voor de duikers wel een trap om toegang te verkrijgen tot het water. Diverse objecten in het water zijn met gele boeien gemarkeerd.
- Toiletvoorzieningen zijn aanwezig bij het strand in de vorm van container-units gedurende het hoogseizoen. Ten tijde van ons bezoek is deze voor een deel afgesloten. Daarbij werkt de verlichting grotendeels niet. De wasruimte wordt ook als kleedruimte gebruikt.
- Twee BBQ-/ Open vuur locaties zij ingericht op het strand in noordelijker richting. Betonnen cirkelvormige afscheidingselementen (bedoeld als zitvlak, echter veelal grensvlak open vuur) breken af als gevolg van warmte invloeden.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

2.3 RI AGNIETENPLAS

De Risico-inventarisatie, die als bijlage is bijgevoegd, betreft de zwemlocatie Agnietenplas en kent de volgende uitkomst:

- **Risico-cijfer: 14 (laag)**

De hoogte van het risicocijfers wordt voornamelijk bepaald door de volgende factoren:

Risico verhogend:
- Het risico voor conflicterende activiteiten tussen zwemmers en watersporters is hier vrijwel afwezig.
- Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.
- Achter de ballenlijn neemt de waterdiepte snel toe.

Het Informatiebord bij de Agnietenplas.

Risico beperkend:
- Scheiding van waterdiepten zijn gemarkeerd met gele ballenlijnen op 1.4 meter
- EHBO is beschikbaar via de receptie bij camping Agnietenberg en er zijn toiletvoorzieningen aanwezig bij het strand. Ten tijde van bezoek open, schoon en verlicht.
- De sociale controle is hoog aangezien veel gezinnen vanaf de camping hier recreëren.
- Achter toiletgebouw zijn zestal BBQ-plaatsen ingericht door middel van stelcon platen.
- Schoon strand, looppaden zijn goed afgewerkt, geen gevaarlijke situaties, stenen of obstructies

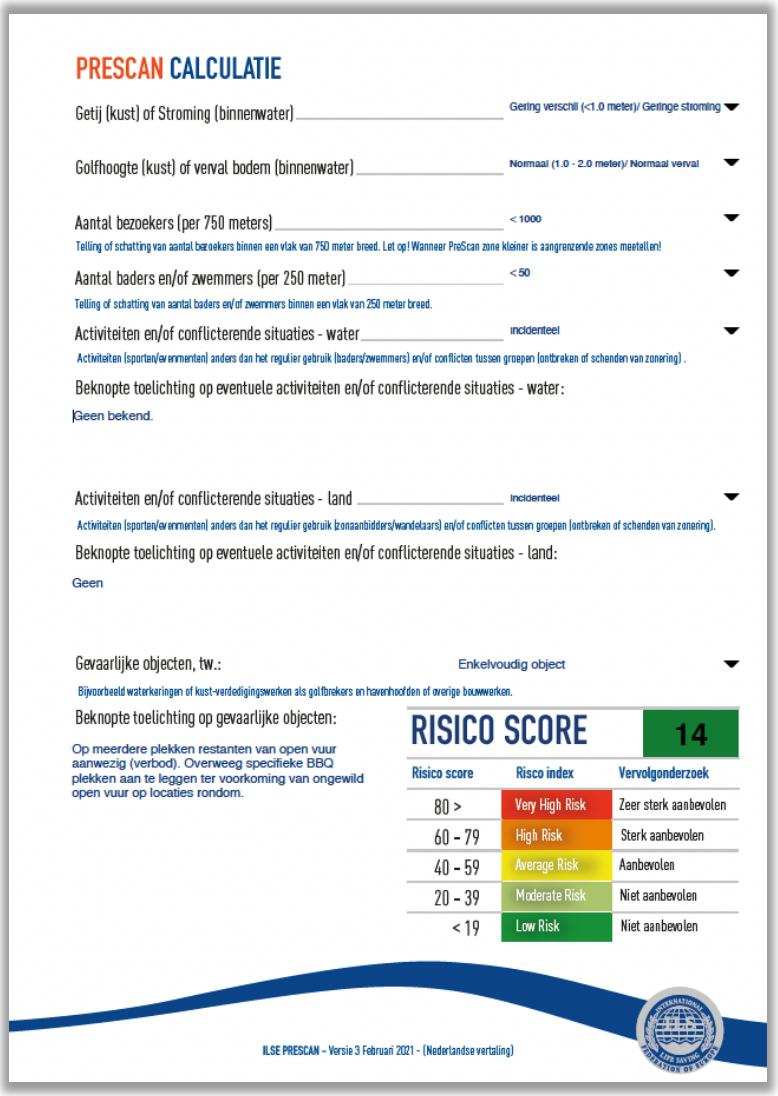

Het zwemlocatie Agnietenplas met gele ballenlijn.

Rubberen bekleding RVS-Trap.

2.3.1 PRESCAN FORMULIER

PRESCAN CALCULATIE

Getij (kust) of Stroming (binnenwater) — Gering verschil (<1.0 meter)/ Geringe stroming

Golfhoogte (kust) of verval bodem (binnenwater) — Normaal (1.0 - 2.0 meter)/ Normaal verval

Aantal bezoekers (per 750 meters) — < 1000

Telling of schatting van aantal bezoekers binnen een vlak van 750 meter breed. Let op! Wanneer ProScan zone kleiner is aangrenzende zones meetellen!

Aantal baders en/of zwemmers (per 250 meter) — < 50

Telling of schatting van aantal baders en/of zwemmers binnen een vlak van 250 meter breed.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - water — incidenteel

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (baders/zwemmers) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering).

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - water:

Geen bekend.

Activiteiten en/of conflicterende situaties - land — incidenteel

Activiteiten (sporten/evenementen) anders dan het regulier gebruik (zonaanbidders/wandelaars) en/of conflicten tussen groepen (ontbreken of schenden van zonering).

Beknopte toelichting op eventuele activiteiten en/of conflicterende situaties - land:

Geen

Gevaarlijke objecten, tw.: Enkelvoudig object

Bijvoorbeeld waterkeringen of kust-verdedigingswerken als golfbrekers en havenhoofden of overige bouwwerken.

Beknopte toelichting op gevaarlijke objecten:

Op meerdere plekken restanten van open vuur aanwezig (verbod). Overweeg specifieke BBQ plekken aan te leggen ter voorkoming van ongewild open vuur op locaties rondom.

RISICO SCORE 14

Risico score	Risco index	Vervolgonderzoek
80 >	Very High Risk	Zeer sterk aanbevolen
60 - 79	High Risk	Sterk aanbevolen
40 - 59	Average Risk	Aanbevolen
20 - 39	Moderate Risk	Niet aanbevolen
< 19	Low Risk	Niet aanbevolen

ILSE PRESCAN – Versie 3 Februari 2021 - (Nederlandse vertaling)

2.3.2 WAARNEMINGEN NIVZ

1. **Bereikbaarheid hulpdiensten en/of EHBO-voorzieningen**
   - De hulpverlening kan de locatie bereiken via de verharde toegangsweg (Haesterveerweg) tot aan de parkeergelegenheid. De weg is doodlopend, in de zomermaanden (mei t/m september) is een fietsveer aan het einde van de weg in gebruik.
   - Parkeerverbod geldt op laatste stuk toegangsweg in verband met breedte van de weg.
   - Via naast gelegen camping Agnietenberg is toegang per voet mogelijk.
   - Voor EHBO wordt verwezen naar de naast gelegen camping Agnietenberg.

2. **Toezicht Lifeguards/ Publieke redmiddelen**
   - Er is geen toezicht aanwezig.
   - Scheiding van waterdiepten zijn gemarkeerd met gele ballenlijnen, 1.4 meter. Achter de ballenlijn neemt de waterdiepte redelijk snel toe.
   - Er zijn geen publieke, (vrij) toegankelijke, reddingsmiddelen aanwezig op de locatie.
   - Watersport is toegestaan; veelal handmatig aangedreven middelen in gebruik (suppen, kanovaren, roeiboot (opblaasbaar).

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

- Op de landtong tussen beide stranden is een RVS-trap om toegang tot water te verkrijgen. Aan de kopse kant is sprake van een hoge opstap. De trap is bekleed met rubberen antislip materiaal, op meerdere plaatsen beschadigd.

3. Waarschuwing- en informatieborden

- Provinciale informatieborden met plattegrond zijn aanwezig bij de toegang van de parkeerplaats en bij het recreatieterrein en bij stranden.
- Meerdere borden zijn onderhevig aan weersinvloeden.

4. Overige observaties

- Toiletvoorzieningen aanwezig bij het strand. Ten tijde van bezoek open, schoon en verlicht. Gebouw is eenzijdig professioneel volledig gesloten. In het verleden waren meer toiletten aanwezig op de Agnietenplas. Bij toenemende drukte op de Agnietenplas kan het afgesloten deel weer opengezet worden.
- Parkeerplaats wordt voor grootgedeelte na 21:30 uur afgesloten. Geen bevestiging dat dit ook daadwerkelijk dagelijks gebeurt.
- Achter toiletgebouw zijn zestal BBQ-plaatsen ingericht door middel van stelcon platen. Geen observaties dat buiten deze plaatsen open vuur is gebruikt.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

3. WINGFOILEN MILLIGERPLAS

Bij de gemeente ligt een aanvraag voor een wingfoil school op de Milligerplas. Onderdeel van deze opdracht is het beoordelen wat het effect is op de (zwem)veiligheid wanneer er bij de Milligerplas wingfoil activiteiten zouden gaan plaatsvinden. Het NIVZ heeft op 8 juli een verdiepend gesprek gehad met Wiepkje de Groot, initiatiefneemster voor de wingfoil school.

Wingfoilen is een populaire, relatief nieuwe, watersport. Bij het wingfoilen staat een persoon op een drijvende (surf)plank en houdt gelijktijdig een 'wing' in handen voor voortgang op windkracht. De foil is bevestigd onder de surfplank als een soort draagvleugel. Deze zorgt ervoor dat je al met weinig snelheid uit het water wordt gelift (ca. 50 cm boven het wateroppervlak). Door de lage weerstand kan er al met weinig wind snel voortbewogen worden. De snelheden die behaald worden met wingfoilen liggen tussen de 10 tot ca. 50 kilometer per uur. Ter vergelijking; dit is een stuk lager dan bij wind- of kitesurfen waarbij al snel een snelheid van 50 km p/u wordt gehaald en snelheden tot 65 km p/u en hoger niet vreemd zijn.

Wingfoiler in actie.

Het NIVZ heeft de situatie op de Milligerplas bestudeerd en met name gekeken naar eventuele conflicten tussen wingfoilers en zwemmers. Gezien de afstand tussen het zwemgebied en het wingfoil gebied ziet het NIVZ in beginsel geen grote bezwaren om het wingfoilen toe te laten op de Milligerplas. Het NIVZ geeft wel enkele voorwaarden mee, zie 3.2 en 3.2.

3.1 ZONERING AANBRENGEN

Gebleken is dat de plek waar de wingfoilers het water op willen tevens de plek is waar duikers het water in gaan. Het NIVZ adviseert om op deze plek een goede zonering aan te brengen zodat wingfoilers en duikers te allen tijde gescheiden van elkaar blijven. Bijvoorbeeld met behulp van een ballenlijn de duikers rechts en de wing foilers links te water laten gaan.

Op de bodem liggen meerdere objecten waar duikers naar duiken. De objecten zijn momenteel gemarkeerd met gele drijfboeien. Voor de wingfoilers zou het helpen om een bord te plaatsen met een totaaloverzicht van de duikobjecten. Door de boeien als 'zoneringsvlakken' op een kaart aan te brengen weten de wingfoilers dat ze daar ruimte moeten laten. Overwogen kan worden deze 'zonering' alleen actief te laten zijn als er daadwerkelijk duikactiviteiten plaatsvinden.

Er is een internationale werkwijze waarbij doormiddel van een duikersvlag aangegeven wordt wanneer duikers actief zijn. Het NIVZ adviseert deze werkwijze hier ook standaard in te voeren. Zo kunnen de wingfoilers zien wanneer de duikers actief zijn en de gezoneerde vlakken vermijden.

Het NIVZ adviseert om draagvlak en werkbaarheid te creëren om deze maatregelen in samenspraak met een vertegenwoordiger van de duikers op te stellen. Wanneer gewenst kan het NIVZ hier als gesprekspartner namens de gemeente of als middelende partij tussen beide optreden.

Internationale Duikvlag

3.2 VEILIGHEIDSPLAN DOOR WINGFOILSCHOOL

Laat de wingfoil school een veiligheidsplan opstellen waarin passende maatregelen genomen worden voor het voorkomen van incidenten maar ook hoe er gehandeld gaat worden wanneer incidenten zich voordoen. In dit veiligheidsplan moet minimaal zijn opgenomen:

- Zorg voor een gestandaardiseerde en verplichte briefing bij de start van elke cursus, met aandacht voor de veiligheidsaspecten.
- Verplicht het gebruik van een reddingsvest (impactvest) en valbescherming (helm) voor alle cursisten.
- Zorg voor een begeleidend vaartuig.
    - Gemotoriseerde vaartuigen zijn momenteel niet toegestaan op de Milligerplas. Onderzoek of een elektrisch aangedreven begeleidend vaartuig mogelijk is. Een gemotoriseerde begeleidend vaartuig die evacuatie of redding van (alle) cursisten mogelijk maakt is een must.
- Zorg voor reddingsmiddelen en een EHBO-koffer aan boord van dit begeleidend vaartuig.
- Laat per cursus een maximaal aantal cursisten toe op het water, gerelateerd aan de maximale redding-capaciteit van de bijboot.

Deze aspecten kunnen een onderdeel zijn van de vergunning die de gemeente geeft aan de wingfoil school. Ook kunnen weercondities in de vergunning opgenomen worden waarop de wingfoil school geen activiteiten mag ondernemen. Denk hierbij aan extreem weer (vanaf code geel van het KNMI) of bij bepaalde temperatuur, windrichting of windsnelheid. De invulling hiervan moet gepaard gaan met een meteostudie van het desbetreffende gebied.

Het NIVZ adviseert om deze maatregelen in de vergunningsvoorwaarden op te nemen in samenspraak met Wiepkje de Groot. Wanneer gewenst kan het NIVZ hier als gesprekspartner namens de gemeente of als middelende partij tussen beide optreden.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

4. ZWEMVEILIGHEID EN TOEZICHT

In Nederland mag je zwemmen in open water[3], tenzij het verboden is[4]. Het juridisch kader voor zwemmen in het open water wordt bepaald door de Wet hygiëne veiligheid badinrichtingen en Zwemgelegenheden (Whvbz 1969), het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz) en de Regeling hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.

De Europese Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) is geïmplementeerd in de hiervoor genoemde nationale wetgeving. Aanvullend gelden landelijke (beleids)kaders zoals de Handreiking fysieke veiligheid zwemmers in oppervlaktewater (2008) en de protocollen voor blauwalgen, zwemmersjeuk en het aanwijzen en afvoeren van zwemlocaties.

De Whvbz stelt voorwaarden die betrekking hebben op de algemene hygiëne én veiligheid waaraan een zwemgelegenheid moet voldoen. De provincie is belast met de toezichtstaken, waarbij in de provincie Overijssel de Omgevingsdienst -namens de provincie- de taken op het gebied van toezicht en handhaving verzorgt. Waaronder het toezicht op veiligheid en hygiëne voor zwemmen in oppervlaktewater op de aangewezen locaties. Er wordt dan ook jaarlijks een terugkerend veiligheidsonderzoek van de zwemwaterlocaties in oppervlaktewateren uitgevoerd, conform art. 10 d van de Whvbz.

4.1 AANGEWEZEN ZWEMLOCATIE

De wetgeving geeft Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om locaties waar veel wordt gezwommen aan te wijzen. De Whvbz kent vier categorieën; A en B hebben betrekking op zwembaden, de C- en D-categorieën zijn bestemd voor zwemmen in open water. In categorie C vallen de aangewezen zwemlocaties die specifiek daarvoor zijn ingericht. Er is dan een vorm van exploitatie, met bijvoorbeeld kleedruimte, toiletten en/of afrastering. In categorie D vallen de aangewezen zwemlocaties die niet specifiek zijn ingericht. Hier zijn in de regel weinig of geen voorzieningen en er vindt geen exploitatie door een houder plaats.

Deze locaties hebben de functie van een nutsvoorziening, zijn openbaar toegankelijk en zwemmen/ recreëren is daar gratis. In een aantal gevallen wordt wel parkeergeld geheven. Zwemlocaties in de categorie C én D hebben altijd een houder/ beheerder omdat beheer en onderhoud gegarandeerd moeten zijn. Houders van zwemlocaties kunnen zijn: stichtingen, recreatiebedrijven, campings/ recreatieparken, Staatsbosbeheer, Gemeenten.

Jaarlijks wijzen de provincies ca. 800 zwemlocatie aan in het open water[5]. In het kader van dit onderzoek zijn de locaties Wijthmenerplas, Milligerplas en de Agnietenplas onderzocht. Dit zijn alle drie aangewezen zwemlocaties. De gemeente Zwolle is (locatie)houder van de drie onderzochte locaties.

4.2 TOEKOMSTIGE WETGEVING

De Whvbz komt te vervallen met de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024. En daarmee ook de categorie verdeling[6]. De regels voor zwemmen in oppervlaktewater zijn dan te vinden in de Omgevingswet (Ow), Omgevingsbesluit (Ob) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

In deze nieuwe wetgeving zijn de huidige regels voor zwemmen in open water opgenomen. De eisen die golden voor de categorie C zwemlocaties zoals afbakening zwemzone, fysieke controle op blauwalgen, bijhouden van

[3] De term ‘open water’ is synoniem voor de termen ‘natuurwater’ en ‘oppervlaktewater’.
[4] Zie Binnenvaartpolitiereglement.
[5] Te vinden op www.zwemwater.nl.
[6] Provincies en Omgevingsdiensten gingen verschillend om met de criteria voor toewijzen tot de categorie C en D. Mede om die reden heeft de wetgever de categorie indeling in de komende wetgeving laten vervallen.

een logboek over incidenten en het houden van voldoende toezicht tijdens openstelling komen in de nieuwe wetgeving niet terug. Met de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving geldt er een zorgplicht.

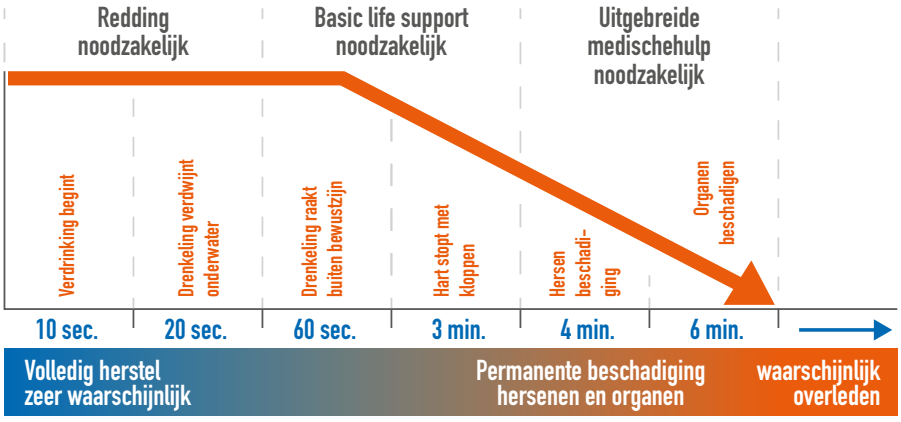
In de Omgevingswet is een zorgplicht opgenomen die de houder van een zwemlocatie medeverantwoordelijk maakt voor een veilige en gezonde leefomgeving. Dit moet ervoor zorgen dat overheid, bedrijven en burgers samen verantwoordelijk nemen voor een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
Er zijn drie varianten zorgplichten; een algemene zorgplicht, een algemeen verbod en een specifieke zorgplicht.

- De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven én burgers samen verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. Deze algemene zorgplicht is vooral een vangnet voor het geval er geen specifieke decentrale zorgplicht of rijksregels zijn. Zijn die er wel, dan geldt de algemene zorgplicht niet meer.
- Het algemeen verbod zoals opgenomen in de Omgevingswet houdt in dat het verboden is om een activiteit te verrichten -of na te laten- als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (dreigen te) ontstaan. Bijvoorbeeld een milieuverontreiniging die aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem of water veroorzaakt. Het algemeen verbod is stafrechtelijk handhaafbaar en dient als vangnet voor het geval er geen specifieke decentrale- of rijksregels zijn. Zijn die er wél, dan geldt het algemeen verbod niet meer.
- Specifieke zorgplicht. Een specifieke zorgplicht geldt voor specifieke activiteiten voor concreet genoemde belangen. Naast het Rijk kunnen andere overheden specifieke zorgplichten opnemen in hun regels. Deze specifieke zorgplichten maken duidelijk wat er wel en niet moet gebeuren. Bijvoorbeeld dat degene die verantwoordelijk is voor een activiteit, de best beschikbare technieken gebruikt. Zo biedt het Bkl GS de mogelijkheid om extra eisen over de fysieke veiligheid op te nemen in haar Omgevingsverordening, door bijvoorbeeld een nadere eis op te nemen dat een houder periodiek de veiligheid toetst door middel van een risico-inventarisatie.

4.3 TOEZICHT

Onder de Whvbz was toezicht verplicht bij de C-locaties[7]. Met de toelichting dat dit ‘in voldoende mate’ aanwezig moet zijn. Dit refereert met name aan de maatregelen die zijn getroffen bij gevaarlijke situaties. Meer specifiek wordt daarmee bedoeld het aantal toezichthouders (kwantiteit), de vereiste vaardigheden van de toezichthouders[8] (kwaliteit) en de aanwezigheid van reddingsmateriaal[9].

Men spreekt van verdrinking wanneer dit gebeurt door een overvloed aan vloeistof in de longen, of bij verstikking door onderdompeling. Verdrinking is al mogelijk in enkele centimeters water. Bij een verdrinking zijn drie fases te onderscheiden ten aanzien van een effectieve redding. Onderstaande afbeelding geeft deze drie fases weer en de tijd die nodig is om een effectieve redding in te zetten. Feitelijk is er na 6 minuten niet veel meer te ‘redden’.

[7] De toezichteis is vastgelegd in art. 25 van het Bhvbz.
[8] In de praktijk wordt vaak gesproken over ‘lifeguards’. Let wel; naast toezichthouders op zwemmers zijn er nog toezicht-houders van de provincie die o.a. handhaven of er in voldoende mate wordt toezicht gehouden op de zwemlocatie.
[9] Het Werkboek Bhvbz geeft invulling aan de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van het toezichthouden.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

Bij een 112-melding over een incident op/in het open water wordt -in de regel- door de regionale meldkamer de brandweer gealarmeerd. De opkomsttijd (de tijd tussen de melding van een incident tot en met het moment dat de brandweer ter plaatse is) is gemiddeld 8 minuten. Bij meer afgelegen zwemlocaties wordt deze norm niet gehaald. De ambulancedienst streeft ernaar om in 95% van de gevallen binnen 15 minuten ter plaatse te zijn. Dit is geen wettelijke norm, maar wordt als 'werknorm' gehanteerd. Per veiligheidsregio kunnen voor verschillende aandachtsgebieden aangepaste normen worden vastgesteld. Met dien verstande dat het bestuur van de veiligheidsregio geen opkomsttijd vaststelt die hoger is dan 18 minuten[10].

Deze 'cijfers' pleiten ervoor om bij alle zwemlocaties permanent toezicht aan de waterlijn te organiseren. Met het besef dat dit niet is te organiseren pleiten wij ervoor om het toezicht 'risico-gestuurd' te organiseren.

Meerdere actuele factoren spelen een rol bij de hoogte van het risico. Het aantal zwemmers is van invloed, maar ook de weersverwachting (aflandige wind bijvoorbeeld of (dreigend) onweer). Ook de inschatting van de zwemvaardigheid van de zwemmers is bepalend om het risico op verdrinking in te schatten. Het risico is bij een aantal geoefende zwemmers minder dan bij kinderen en zwemmers met een niet-westerse migratie-achtergrond.

4.4 CONCLUSIE

De gemeente Zwolle heeft per 1 januari 2024 als houder een eigen verantwoordelijkheid voor veilig zwemmen bij de zwemlocaties Wijthmenerplas, Milligerplas en Agnietenplas. Anders gezegd, de gemeente moet als houder haar 'zorgplicht' invullen. Het is aan de gemeente zelf om hier invulling aan te geven. Het NIVZ heeft samen met stakeholders in opdracht van de Nationale Raad voor de Zwemveiligheid (NRZ) een risico-inventarisatie voor aangewezen zwemlocaties (de Riaz) opgesteld. Dit model helpt de houder om haar/ zijn zorgplicht in te vullen. De Riaz wordt in het voorjaar van 2024 beschikbaar via een 'easy-to-use' app voor alle houder van een aangewezen zwemlocatie[11]. Met de Riaz kan de gemeente Zwolle zelfstandig de risico's in kaart brengen. De Riaz geeft onder andere adviezen over in te zetten beheersmaatregelen (handelingsperspectief). De Riaz is geen vervang van een veiligheidsrapportage als deze of een RI&E.

[10] Besluit Veiligheidsregio's, § 2. Opkomsttijden, art. 3.2.1
[11] Zie ook: www.nivz.nl

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De onderzochte zwemlocaties in Zwolle kennen geen hoog risicoprofiel. Daarbij zijn veel zaken die van belang zijn voor de zwemveiligheid goed geregeld. Er staan informatieborden, er zijn ballenlijnen geplaatst en op één locatie is er toezicht van een reddingsbrigade. Alle locaties zijn goed bereikbaar voor de hulpverleningsdiensten bij een incident. Toch is er ook wat te verbeteren:

1. **Vul actief uw zorgplicht in als houder van de aangewezen zwemlocaties.**
   - Maak een zwemveiligheidsplan en vul uw zorgplicht in als locatiehouder. Voer met regelmaat een risico-inventarisatie uit en zet beheersmaatregelen in op basis van de waargenomen (actuele) risico's. Neem contact op met het NIVZ voor het gebruik van de RIAZ (Risico-inventarisatie voor aangewezen zwemlocaties). Het NIVZ kan assisteren met het opstellen van een zwemveiligheidsplan.
   - Overleg met reddingsbrigade Zwolle en Hasselt over de inzet van lifeguards voor de risicovolle momenten, zoals bij mooi weer met een grote toestroom van badgasten, maar ook bij sommige weersomstandigheden. Richt het toezicht met name op de Wijthmenerplas en de Milligerplas.

2. **Herzie de bebording bij de drie zwemlocaties.**
   - Haal de inconsequenties tussen de verschillende borden eruit en stem de provinciale en gemeentelijke informatie meer op elkaar af (o.a. toegangstijden). Houdt de borden actueel; (bijvoorbeeld) de telefoonnummers.
   - Op de borden mag meer duidelijk worden aangegeven waar wel/ niet gezwommen mag worden en waar wel/ niet (verschillende) vormen van watersport zijn toegestaan.
   - Maak op de informatie-, waarschuwings- en verbodsborden meer gebruik van pictogrammen met toelichtende tekst in meerdere talen.

3. **Plaats op strategische plekken openbare vrij-toegankelijke reddingsmiddelen.**
   - Denk hierbij aan een reddingsboei/ rescuecan.
   - Plaats bij elk recreatiegebied een AED die ten alle tijden beschikbaar is.
   - Onderzoek met de reddingsbrigade en de horecabedrijven of er minimale eisen aan de aanwezigheid van publieke redmiddelen vastgesteld kunnen worden. Participatie van horeca-exploitanten kan ook een positieve bijdrage hebben in de beschikbaarheid van reddingsmiddelen.

Aanbevelingen specifiek voor de Wijthmenerplas:
- Breng rondom de aangewezen waterski-locatie 'Lakeside' een ballenlijn aan om conflicterende activiteiten te voorkomen tussen watersporters (waaronder boardsporters en zwemmers).
- Geef bij de duiklocatie informatie over het verbod richting Lakeside specifiek voor duikers.
- Waar barbecueën wordt toegestaan, breng specifieke BBQ-plekken aan ter voorkoming van open vuur op ongewilde locaties. De Brandweer of veiligheidsregio kan hier wellicht de gemeente bij assisteren.

Aanbevelingen specifiek voor de Milligerplas:
- Breng bij de aangewezen duiklocatie betere markering aan om conflicterende watersport activiteiten te vermijden.
- Breng specifieke BBQ plekken aan waar barbecueën wordt toegestaan. Doe dit in een andere vorm en met andere materialen dan nu, om verwondingen van afbrekend beton te voorkomen.

Aanbevelingen specifiek voor de Agnietenplas:
- Herstelling de rubberen bekleding op de RVS-trap.

NIVZ E-MAIL info@nivz.nl ADRES Zilverstraat 2, 2544 ER Den Haag KVK 59576715 BTW NR. NL853552290B01 BANK IBAN NL78 RABO 0156 1326 64